

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/745/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3513203129
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3513203129.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Oľgy Lichnerovej a sudkýň JUDr. Alice Beňovej a JUDr. Ivety Martinákovej v právnej veci navrhovateľa: S. zastúpeného Advokátskou kanceláriou K. proti odporcovi: G. J., bytom trvale bytom U. O. V. XXX/X, o zaplatenie X 013,01 Eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 14.mája 2015, č. k. 10C/240/2013-81 takto

rozhodol:

Odvolací súd čiastočné späťvzatie návrhu na začatie konania v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19% denne p r i p u š ť a, rozsudok súdu prvého stupňa v tejto zamietajúcej časti z r u š u j e a konanie v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19% denne z a s ť a v u j e.

Rozsudok súdu prvého stupňa vo zvyšujúcej napadnutej zamietajúcej výrokovej časti a výrokovej časti o náhrade trov konania p o t v r d z u j e .

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi zmenkovú sumu 15,06 Eur a zmenkovú odmenu 3,38 Eur do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, spolu so 6,00 % ročným úrokom zo sumy 1.013,01 Eur za obdobie od 16.03.2011 do 11.04.2012, čo predstavuje sumu 65,62 Eur, zo sumy 813,42 Eur za obdobie od 12.04.2012 do 10.05.2012, čo predstavuje sumu 3,88 Eur, zo sumy 613,83 Eur za obdobie od 11.05.2012 do 12.06.2012, čo predstavuje sumu 3,33 Eur, zo sumy 414,24 Eur za obdobie od 13.06.2012 do 11.07.2012, čo predstavuje sumu 1,97 Eur, zo sumy 214,65 Eur za obdobie od 12.07.2012 do 12.08.2012, čo predstavuje sumu 1,13 Eur zo sumy 15,06 Eur za obdobie od 13.08.2012 do zaplatenia. Vo zvyšnej časti sa návrh zamietol. Odporcovi náhrada trov konania nepriznal. Vychádzal zo zistenia, že navrhovateľ sa podaným návrhom došlým súdu dňa 28.03.2013 domáhal voči odporcovi zaplatenia sumy 15,06 Eur z titulu zmenkovej sumy, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.013,01 Eur za obdobie od 28.01.2011 do 11.04.2012, čo predstavuje sumu 1.114,30 Eur, zo sumy 813,42 Eur za obdobie od 12.04.2012 do 10.05.2012, čo predstavuje sumu 58,97 Eur, zo sumy 613,83 Eur za obdobie od 11.05.2012 do 12.06.2012, čo predstavuje sumu 50,64 Eur, zo sumy 414,24 Eur za obdobie od 13.06.2012 do 11.07.2012, čo predstavuje sumu 30,03 Eur, zo sumy 214,65 Eur za obdobie od 12.07.2012 do 12.08.2012, čo predstavuje sumu 17,17 Eur zo sumy 15,06 Eur za obdobie od 13.08.2012 do zaplatenia, 6,00 % ročného úroku zo sumy 1.013,01 Eur za obdobie od 16.03.2011 do 11.04.2012, čo predstavuje sumu 65,62 Eur, zo sumy 813,42 Eur za obdobie od 12.04.2012 do 10.05.2012, čo predstavuje sumu 3,88 Eur, zo sumy 613,83 Eur za obdobie od 11.05.2012 do 12.06.2012, čo predstavuje sumu 3,33 Eur, zo sumy 414,24 Eur za obdobie od 13.06.2012 do 11.07.2012, čo predstavuje sumu 1,97 Eur, zo sumy 214,65 Eur za obdobie od 12.07.2012 do

12.08.2012, čo predstavuje sumu 1,13 Eur zo sumy 15,06 Eur za obdobie od 13.08.2012 do zaplatenia a z titulu zmenkovej odmeny vo výške 3,38 Eur. Návrh odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 23.07.2010 na zmenkovú sumu 1.013,01 Eur. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia". Odporca mal zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, odporca vyplatil len časť pohľadávky, a to časť zmenkovej sumy vo výške 997,95 Eur, zostávajúcu časť zmenkovej sumy a príslušenstva neuhradil, preto navrhovateľ žiadal, aby ho súd v zmysle čl. 7 Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 k tejto povinnosti zaviazal rozsudkom. Odporca sa k návrhu nevyjadril. Súd uznesením č.k. 10C/240/2013-75 zo dňa 21.01.2015 rozhodol, že písomnosti určené odporcovi, t. č. bytom na neznámom mieste, sa budú doručovať podľa § 48 ods. 4 O.s.p. uložením v súdnom spise. Navrhovateľ je obchodnou spoločnosťou so sídlom na území Českej republiky. Odporca ako fyzická osoba má bydlisko na území Slovenskej republiky. Žalovaná zmenka bola vystavená na území Slovenskej republiky, kde je i platobné miesto. Predmetom konania je cezhraničný spor v zmysle čl. 3 bodu 1 nariadenia Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, nakoľko navrhovateľ má sídlo v Českej republike, teda v členskom štáte inom ako v členskom štáte súdu, konajúceho vo veci. Hodnota pohľadávky v čase doručenia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom nepresahuje 2.000,- Eur bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov, a preto sa podľa čl. 2 bodu 1 nariadenia Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, na tento spor uplatňuje nariadenie Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Odporca má bydlisko v obvode Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, ktorý je z tohto dôvodu v zmysle uvedeného nariadenia príslušným súdom na konanie vo veci. Takto určená právomoc súdu je i v súlade s čl. 16 bodu 2 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 Z. z. z 22.12.2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Predmetom konania je spor zo zmenky. Zmenka bola vystavená podľa slovenského práva, miesto vystavenia i platobné miesto sa nachádzajú na území SR. Vzhľadom k tomu sa žalované vzájomné majetkové vzťahy účastníkov konania spravujú právnym poriadkom SR. Použitie právneho poriadku SR v súlade s § 10 a § 11 zák. č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov zodpovedá rozumnému usporiadaniu záväzkového vzťahu účastníkov konania. Iná dohoda účastníkov konania o voľbe rozhodujúceho práva v konaní preukázaná nebola. Navrhovateľ predložil v konaní vlastnú zmenku, ktorá obsahuje nasledovné údaje: Označenie, že sa jedná o zmenku, číslo zmluvy: 307600271, meno, priezvisko, rodné číslo a podpis vystaviteľa - odporcu, miesto vystavenia: v Novom Meste nad Váhom, dátum vystavenia: 23.07.2010, zmenková suma: 1.013,01 Eur, vyhlásenie vystaviteľa: "Zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad: L., s.r.o., IČO XX XXX XXX, L. XX, XXX XX X., zmenkový úrok 0,25 % denne od 06.06.2009", splatné: L., s.r.o., L. XX, XXX XX X., doložka: "bez protestu", "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia". Na rube zmenky sa nachádza indosament (rubopis), ktorým bola zmenka prevedená na navrhovateľa. Na podklade vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že návrh je čiastočne dôvodný. Zmenka bola vystavená odporcom dňa 23.07.2010. Predmetná zmenka je platná, riadiac sa názorom odvolacieho súdu z obdobných konaní, a na základe tejto zmenky je odporca, ako dlžník, ktorý ju vystavil, povinný splniť svoj bezpodmienečný sľub, že zaplatí zmenkovú sumu do rúk toho, kto mu predloží zmenku v čase jej splatnosti. Odporca si svoju povinnosť nesplnil, pričom žiadne námietky voči zmenke nevzniesol. Keďže nedošlo k dobrovoľnému a včasnému plneniu zo strany odporcu, súd ho rozsudkom zaviazal na úhradu zmenkovej istiny, spolu príslušenstvom, ktoré bolo určené v súlade s § 48 ods. 1 bodu 2, bodu 4. zák. č. 191/1950 Zb., platného v rozhodnom čase. Navrhovateľ mal právo zo zmenky žiadať od odporcu zmenkový úrok zo zmenkovej sumy vo výške 0,25 % denne, čo je 91,25 % ročne. Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky je možné pri úvere dohodnúť úroky. Z tejto skutočnosti však nie je možné úspešne dôvodiť, že by výška úrokov závisela len na dohode účastníkov, resp. len na vystaviteľovi zmenky a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rozpor s dobrými mravmi predstavuje také konanie, ktoré je zjavne právne neprijateľné, pretože je z hľadiska oprávnených záujmov strán a spoločnosti hrubo nevyvážené. Neprimeranou, a teda odporujúcim dobrým mravom, je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe jej zjednania obvyklou, najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovanými bankami pri poskytovaní úveru. V prejednávanej veci súd zistil, že úroková miera o spotrebiteľských úveroch poskytovaných bankami bola v čase splácania úveru odporcom priemerne vo výške 11,63 %. Vzhľadom k tomu, že navrhovateľom požadovaný úrok podstatnou mierou presahoval horný limit obvyklej úrokovej miery, súd vyhodnotil postup navrhovateľa za konanie v rozpore s dobrými mravmi, ktoré je postihnuté

absolútnou neplatnosťou v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Na základe vyššie uvedeného súd návrh v časti zmenkových úrokov zamietol, pretože nárok navrhovateľa na úroky nemohol požívať právnu ochranu, pretože sa odvíjal od úkonu, ktorý bol postihnutý absolútnou neplatnosťou pre rozor s dobrými mravmi. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že súd v obdobnej veci už rozhodol rozsudkom v konaní vedenom na tunajšom súde pod č. k. 10C/139/2010-52 zo dňa 26.07.2011, pod č. k. 10C/26/2013-37 zo dňa 13.08.2013, pod č. k. 10C/371/2013-52 zo dňa 26.08.2014, na ktoré v celom rozsahu odkazuje. Právne vec posúdil podľa čl. I., § 75, § 11 ods. 1, § 5 ods. 1, § 48 ods. 1 bod 2, bod 4, § 33 ods. 1, § 2, § 34 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov, § 37 ods. 1, § 41 Občianskeho zákonníka. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 142 ods. 1,3 O.s.p. tak, že pomerne úspešnejšiemu odporcovi náhradu trov konania nepriznal, pretože si žiadne neuplatnil.

Proti rozsudku, a to do výroku, ktorým súd zamietol zmenkový úrok v sadzbe 0,25% denne zo zmenkovej sumy, ako aj voči výroku o náhrade trov, podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu v tejto časti zmenil a jeho návrhu vyhovel. Poukázal na skutočnosť, že zmenku vystavil odporca, ktorý zmenku dobrovoľne podpísal, pričom išlo o prejav jeho slobodnej vôle. Sadzba zmenkového úroku je napísaná na zmenke a bola mu známa v čase vystavenia zmenky, odporca teda mal vedomosť o tom, že sadzba zmenkového úroku predstavuje 0,25% denne a s takouto sadzbou zmenkového úroku jednoznačne súhlasil. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo 3/2008 z 22.10.2008, na rozsudok Nejvyššího soudu ČR zo dňa 22.08.2002 sp. zn. 25Cdo 1839/2000 a na rozhodnutia Okresného súdu Lučenec, Revúca, Martin a rozsudok Krajského súdu Nitra zo dňa 03.02.2010 sp. zn. 5Co/16/2010.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

Písomným podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 23.12.2015 navrhovateľ vzal čiastočne späť návrh na začatie konania, a to v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19% denne, čím si navrhovateľ uplatnil v tomto konaní len zmenkový úrok vo výške 0,06% denne.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec v napadnutej zamietajúcej výrokovej časti a vo výroku o náhrade trov konania bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Odvolací súd najskôr posudzoval účinky navrhovateľom čiastočného späťvzatia návrhu na začatie konania, a to v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19% denne. Navrhovateľ vzal v tejto časti návrh späť v priebehu odvolacieho konania, preto odvolací súd rozhodoval o čiastočnom späťvzataní návrhu na začatie konania postupom podľa § 208 O.s.p.. Odporca s čiastočným späťvzatím návrhu nevyslovil nesúhlas, preto odvolací súd čiastočné späťvzatie návrhu na začatie konania v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19% denne pripustil, rozsudok súdu prvého stupňa v tejto zamietajúcej časti zrušil a konanie v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19% denne zastavil.

Odvolací súd ďalej vecne preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa vo zvyšujúcej napadnutej zamietajúcej výrokovej časti a v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením rozsudku v tejto časti podľa § 219 ods. 2 O.s.p.. K odvolacím námietkam navrhovateľa a na zdôraznenie jeho správnosti uvádza nasledovné:

Rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým súd zaviazal odporcu k povinnosti zaplatiť navrhovateľovi zmenkovú sumu 15,06 Eur a zmenkovú odmenu 3,38 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, spolu so 6%-ným ročným úrokom zo sumy 1 013,01 Eur za obdobie od 16.03.2011 do 11.04.2012, čo predstavuje sumu 65,62 Eur, zo sumy 813,42 Eur za obdobie od 12.04.2012 do 10.05.2012, čo predstavuje sumu 3,88 Eur, zo sumy 613,83 Eur za obdobie od 11.05.2012 do 12.06.2012, čo predstavuje sumu 3,33 Eur, zo sumy 414,24 Eur za obdobie od 13.06.2012 do 11.07.2012, čo predstavuje sumu 1,97 Eur, zo sumy 214,65 Eur za obdobie od 12.07.2012 do 12.08.2012, čo predstavuje sumu 1,13 Eur zo sumy 15,06 Eur za obdobie od 13.08.2012 do zaplatenia, nebol odvolaním účastníkmi konania napadnutý, a preto je v tejto časti rozsudok súdu prvého stupňa právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý /§ 206 O.s.p./.

V posudzovanej veci sa navrhovateľ domáhal proti odporkyni zaplatenia 15,06 Eur z titulu zmenkovej sumy, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 1013,01 Eur za obdobie od 28.01.2011

do 11.04.2012, čo predstavuje sumu 1.114,30 Eur, zo sumy 813,42 Eur za obdobie od 12.04.2012 do 10.05.2012, čo predstavuje sumu 58,97 Eur, zo sumy 613,83 Eur za obdobie od 11.05.2012 do 12.06.2012, čo predstavuje sumu 50,64 Eur, zo sumy 414,24 Eur za obdobie od 13.06.2012 do 11.07.2012, čo predstavuje sumu 30,03 Eur, zo sumy 214,65 Eur za obdobie od 12.07.2012 do 12.08.2012, čo predstavuje sumu 17,17 Eur zo sumy 15,06 Eur za obdobie od 13.08.2012 do zaplattenia, 6,00 % ročného úroku zo sumy 1.013,01 Eur za obdobie od 16.03.2011 do 11.04.2012, čo predstavuje sumu 65,62 Eur, zo sumy 813,42 Eur za obdobie od 12.04.2012 do 10.05.2012, čo predstavuje sumu 3,88 Eur, zo sumy 613,83 Eur za obdobie od 11.05.2012 do 12.06.2012, čo predstavuje sumu 3,33 Eur, zo sumy 414,24 Eur za obdobie od 13.06.2012 do 11.07.2012, čo predstavuje sumu 1,97 Eur, zo sumy 214,65 Eur za obdobie od 12.07.2012 do 12.08.2012, čo predstavuje sumu 1,13 Eur zo sumy 15,06 Eur za obdobie od 13.08.2012 do zaplattenia a z titulu zmenkovej odmeny vo výške 3,38 Eur ako práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 23.07.2010 a ktorú odporca mal zaplatiť pri predložení na rad zmenkového veriteľa. Odporca po predložení indostantom zaplatil časť zmenkovej sumy vo výške 997,95 Eur. Preto navrhovateľ žiadal, aby ju súd v zmysle čl. 7 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 k povinnosti zaplatiť zostávajúcu časť zaviazal.

Čo sa týka pôvodu zmenky, považuje odvolací súd pôvod zmenky za daný v spotrebiteľskom vzťahu, keď postavenie spoločnosti L., s.r.o. ako dodávateľa, odporkyne ako spotrebiteľa, ako aj vystavenie zmenky za účelom zabezpečenia poskytnutého úveru zodpovedá obsahu priloženej zmenky. Medzi spoločnosťou L., s.r.o. a odporcom teda došlo k dohode o vystavení zmenky, ktorá dala vzniknúť zmenke a z povahy účastníkov ako dodávateľa a spotrebiteľa je aj táto zmenková zmluva zmluvou spotrebiteľskou /§ 52 Občianskeho zákonníka/. Na jej posúdenie je preto nevyhnutné aplikovať § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu vystavenia zmenky.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení ku dňu vystavenia zmenky, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení ku dňu vystavenia zmenky, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Východiská právneho postavenia spotrebiteľa principiálne zakotvené v citovaných ustanoveniach vylučujú, aby bolo právne postavenie spotrebiteľa oslabované. Zákonné zmluvné inštitúty, ktoré v iných právnych vzťahoch majú za následok dovolené oslabenie právneho postavenia jednej zmluvnej strany, sú tak v spotrebiteľskej zmluve neprípustné, pokiaľ sú na ťarchu spotrebiteľa. V danom prípade, ak na zmenke bol uvedený zmenkový úrok 0,25 % denne, čo je 91,25% ročne, takýto úrok treba považovať za úrok, ktorý je v demokratickej spoločnosti neakceptovateľný, nakoľko takýto vysoký zmenkový úrok by znamenal pre dlžníka takmer 100% navýšenie dlhu za jeden rok. Je preto potrebné súhlasiť s názorom prvostupňového súdu, že v zmenke uvedený zmenkový úrok vo výške 0,25% denne je neprimeraný, teda odporujúci dobrým mravom, pretože ide o takú výšku úrokov, ktorá podstatne presahovala úrokovú mieru v dobe jej zjednania obvyklou, keď úroková miera v spotrebiteľských úveroch poskytovaných bankami v danom čase predstavovala priemerne výšku 11,63 %. Záver súdu prvého stupňa, ktorý na základe uvedeného navrhovateľom požadovaný úrok považoval za konanie v rozpore s dobrými mravmi, ktoré je postihnuté absolútnou neplatnosťou v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, preto považoval odvolací súd za správny.

Preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo zvyšujúcej napadnutej zamietajúcej výrokovej časti, ako aj vo výroku o náhrade trov konania podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že odporcovi, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko si ich neuplatnil postupom podľa § 151 ods. 1, 2 O.s.p..

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.